

Kirkmerak

Woolf'un
İzinde

ERTUĞ UÇAR

♥can

Ertuğ Uçar
WOOLF'UN İZİNDE

© 2017, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Nisan 2017, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Editör: Faruk Duman

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ, Mert Tokur

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak eskizi: Gelidonya Feneri, Antalya, çizen: Ertuğ Uçar

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/25-26

Topkapı-İstanbul

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3453-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750734533

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

WOOLF'UN İZİNDE

Ertuğ Uçar

DENEME

♥can

Ertuğ Uçar'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Bir Çift Ayak, 2016

Gece Yolculuğu, 2017

ERTUĞ UÇAR, Antalya'da doğdu. ODTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nden 1993'te lisans, 1999'da yüksek lisans diploması aldı. İstanbul'da yaşıyor ve mimarlık yapıyor. Yayımlanmış kitapları, *Rüya Arızaları* (2006), *Yalnızlığın 17 Türü* (2008), *Dünyayı Seyretmek İçin Bir Yer* (2010), *Ormanda Kaybolmak* (2014) ve *Bir Çift Ayak* (2016).

*"Nothing was simply one thing."*¹
Virginia Woolf, *To The Lighthouse*

1. (İng.) Hiçbir şey tek değildir (*Deniz Feneri*).

Deniz Feneri	13
Virginia Woolf	49
Yıllar Sonra	85

DENİZ FENERİ

1.

Gezmeyi seven biri olduğumu söyleyemem. Bir seyahati planlamak, otel araştırmak, yer ayırtmak, bilet almak, bavul hazırlamak, erkenden kalkmak, bir uçağa yetişmek, rehber kitaplar okumak; bunların hepsi özgürlüğümü kısıtlıyormuş gibi gelir. Her yolculuktan bir gün önce hayatımın gündelik meşgaleleri ilk aşk kadar çekici, çocukluk kadar huzurlu görünür. İnsan kısa süreliğine de olsa böyle bir hayatı neden bıraksın diye geçer aklımdan. Evim, işim, her gün gidip geldiğim yol, öğle yemeğine oturduğum lokanta, sabahları odama düşen ışık, tüm alıştığım şeyler, kişiliğimle ne kadar da uyum içinde diye düşünürüm. Telsiz telefon, kalemlik, daksil ve tel zımba evde, masamın köşesine kurulmuştur. Hemen önlerindeki bilgisayar ve içi ıvır zıvır dolu seramik kâseyle bu kalabalık bir aile sıcaklığı verir. Arkalarındaki mantar panoya iliştirdiğim haritalar, notlar, bakkal ve fırının kartı, alacağım kitapların uzayıp duran listesi ve fener resimleri küçük dünyama renk katar. Güvenli ortamımdan kopacağım ve bir sürü yeni şeye alışmamın gerekeceği seyahatten bir gün önce işte, içimi iyice sıkıntı basar. Hele beni bekleyenin olmadığı, kimseyle birlikte planlamadığım bir geziyse iptal etme, vazgeçme özgürlüğü o an bana özgürlüklerin en önemlisiymiş gibi gelir. Bir sabah

uçuşundan önce, gece yatmadan saati kurarken, içten içe pilin ben uyuduktan sonra bitmesini ve uçağı kaçırmayı dilerim. Vazgeçtim demekten utanacağım insanlara, bu talihsiz olayı izleyen sabah, aldığımdan beri görevini tam yerine getiren saatin pilinin bitmek için bula bula bugünü bulduğunu, yapma bir hayıflanmayla, ama öte yandan rahatlıkla ve dürüstlikle anlatabileceğimi düşünürüm. Uçak on bin fit tepemde burnunu, biletimi yakarak kuzeye doğru yöneltirken ben de erkenden kahvemi koyup masama kurulabilir, sonra da her zamanki yolumdan sallana sallana işyerime gidebilirim. Ne güzel.

Evet, ben böyle alışkanlıklarına bağlı, düzenini korumaya meyilli, değişiklikten pek hoşlanmayan biriydim. Peki insanın hiç mi hevesleri, istekleri, peşinden gittiği merakları olmazdı, olurdu tabii. Bir dürtü, içimde, zihnimin bilmediğim bir kıvrımında üretilen kaynağı belirsiz bir merak, beni tek bir hedef için, bilerek ve isteyerek, hatta sabırsızlıkla bekleyerek ve tüm seyahat planlarını yaparken bir an olsun tereddüde düşmeden uzaklara sürükleyebilir miydi? Şehirden şehre, uçakla, trenle, otobüsle sürecek bir yolculuğun öncesinde seyahat acentelerinde, fotoğrafçılarda, pasaport kuyruklarında, devlet dairelerinde vize belgelerini toplamak için gezer miydim? Sonra bu yüzlerce sayfa kâğıdı doldurduğum kolum kadar kalın dosyayla vize bürolarında bekleyip camın ardından gelen küstah soruları sabırla cevaplar mıydım? Sıcak yatağımdaya başlayıp sıcak yatağımdaya biten bir günün macerası tekrarlanmak üzere beni beklerken girer miydim bunca zahmete?

Bu sorunun cevabı, kırmızı beyaz çizgili bir deniz fenerini görmek için üç bin kilometre öteye gittiğim zamanlara dek netti benim için: hayır.

2.

Birçok kişi ilkgençliğinde günlük tutmuş, şiir yazmış, aşk acısını, bir yakınını kaybetmenin üzüntüsünü böyle avutmuştur. Ben de farklı değildim. Annemin şahane bir elyazısıyla sevdiği şiirleri tekrar tekrar kaleme aldığı defterine öykünüp, çizgisiz ince yapraklı bir deftere ben de beğendiğim şiirleri küçük desenlerle beraber geçirmiş; sonradan dosyaladığım saman kâğıdından bir tomara notlar tutmuş; ilk öykülerimi siyah ciltli, dört ortalı bir defterde saklamıştım. İlk aşkıma yazdığım mektupları, bugünden bakınca hatırlayamadığım bir niyetle, belki de sırf biriktirme güdüsüyle, bir harita metot defterine yapıştırmıştım. Yani bir edebî bütün oluşturmak amacını gütmeyen, herkes kadar, herkes gibi, el yordamıyla bölük pörçük yazmıştım.

Sonra beni amaçsızca yazan kişiden bir amaç doğrultusunda yazan kişiye dönüştüren bir şey oldu. Ankara, Antalya ve İstanbul arasında sallanarak geçen birkaç yılın sonunda, iki binlerin başında beni nerelere taşıyacağını bilmeden deniz fenerlerine merak, kırk merak saldım.

3.

İnsanlar deniz fenerlerini severler. Daha doğrusu, deniz fenerleri insanlara kendini sevdirebilir. Başka hiçbir binaya benzemeyen havaları, beyaz, damalı, çizgili kuleleri ve kulenin dibine sığınmış sevimli evleriyle onları görenlerin içinde bir yere dokunurlar; insanların zihnine yalnızlık, rehberlik, yardımseverlik gibi kavramları çağır-

rırlar. Onlara deniz ortasında, kayalık bir burnun ucunda veya bir balıkçı kasabasının bakımsız binaları arasında rastlayınca bir burukluk duyarız. Balkonun çevresinde çığlık atarak dönen martılar, kulenin dibinde oynayan oğlaklar bu hissi gideremez, aksine cilalar. Özellikle gündüzleri, bir taraflarıyla İç Anadolu'nun tozlu kasaba meydanlarında yükselen unutulmuş, ayarsız saat kulelerini anımsatırlar.

Dediğim gibi, deniz fenerlerini herkes sever. Herkes, tıpkı bir kaleyi, bir köprüyü görmek istediği gibi bir fener kulesini görmek, yanında bir fotoğraf çekirmek, helezonik merdivenlerinden balkonuna çıkıp manzarayı seyretmek ve bir de ona ait sıra dışı bir hikâye dinlemek ister. Benim içimde uyanansa başka türlü, ne bileyim, biraz vahşi bir merakı. Deniz fenerleri hakkında var olan tüm bilgiyi edinmek, ne var ne yok okumak, öğrenmek istiyordum. Neden yapılmışlar? Nasıl inşa ediliyorlar? Niçin bu renklere boyanıyorlar? Bekçiler nasıl bir hayat sürüyor? Ne ara biriktiğini bilmediğim bu ve buna benzer bir sürü soruya cevap bulmak istiyordum. Ne oldu, ne ara bu hale geldim; Antalya'da Bababurnu Feneri'ne kısa bir yürüyüş uzaklığındaki dairede miydim, İstanbul'da Boğaz'ı değil de Boğaz'ı seyreden pencereleri gördüğüm evde miydim hatırlamıyorum. Bir fenerin dibinde akşamı etmiş, kayaların arasına gerili su hamağında pineklerken fenerin körfezi süpüren ışığını mı izlemiştim; yoksa aynı ışığın süpürdüğü ufukta, Sıçan Adası'nın dibine demirlemiş ahşap tekne Albatros'ta mıydım, onu da hatırlamıyorum.

Ama şuna eminim. Cihangir-Şişhane arasındaki kitapçılar ve sahaflar benden bıkmıştı. Türkiye'de böyle özel konularda doğru dürüst kitap basılmadığını anladığımdaysa rotamı arşiv ve kütüphanelere çevirmiştim. Yerli ve yabancı, kamusal ve özel enstitülerde, kurum arşivlerinde, unutulmuş kütüphanelerde bulunabilecek fe-

Bababurnu Feneri, Antalya

Ertuğ Uçar, kendi yazma serüveninin geçmişini kurcalıyor bu kitapta. Deniz fenerlerine duyduğu çocukça bir ilgiyle başlıyor her şey. Sonrası ise yazarın kendisi için bile beklenmedik şekilde gelişiyor. Üstünkörü bildiği Virginia Woolf ile gerçek tanışması kırmızılı beyazlı bir deniz fenerini görmek için İngiltere'nin güney sahillerine yaptığı gezide oluyor. Sonrasında ise kitap kat kat açılıyor. İngiltere'nin meşhur sisi, Antalya sahilleri, Woolf'un çocukluğu, *Deniz Feneri* kitabının ilham kaynağı Godrevy Feneri ve nihayet ilk kitabın yayımlanması.

Bizi Antalya, İstanbul, Eastbourne ve St. Ives arasında dolaştıran Ertuğ Uçar, çetin bir soruyu cevaplamaya soyunuyor. Yazmaya nasıl başladım?

Sıra dışı bir okuma “serüveni” tutuyorsunuz elinizde... Yolunuz açık olsun.

